

Tasokursseille ehdoton ei

Aineenopettajaliiton piiristä lähti syyskuussa kirjoitus, jossa vaadittiin tasokursseja takaisin peruskouluun ja jopa lukioon. ”Peruskoululaisten ja miksei lukiolaistenkin tulisi voida ohjautua itselleen sopivan tasoihin opetusryhmiin ja oppimistavoitteisiin. Yksinkertaisesti: tasokurssit takaisin – lasten itsensä takia! Tasokurssit ovat oppilaalle mahdollisuus kehittää itseään juuri omista lähtökohdistaan.” Perusteluissa esitettiin huoli lahjakkaiden lasten heitteille jäämisestä, kun opettajan aika kuluu hitaammin edistyvien kanssa.

Peruskouluun siirryttäessä tasokurssit olivat aluksi mukana. Yläasteelle tultaessa 13-vuotiaiden oppilaiden oli pakko valita erilaisia kielten ja matematiikan oppimääriä. Ohjausta oli nykyistä vähemmän. Lapset ja heidän huoltajansa eivät aina tienneet mihin valinnat johtaisivat. Laiskahkot oppilaat sulkiivat itseltään monia jatko-opintomahdollisuuksia jo 13-vuotiaina. Tämä selvisi oppilaille ja heidän huoltajilleen joskus vasta peruskoulun päättövaiheessa.

Suomalainen perusopetus on saavuttanut tuloksia, joita ihaillaan ympäri maailmaa. Vanhan rinnakkaiskoulujärjestelmän kasvattina pidän arvokkaana sitä, että koko ikäluokalla on yhdenvertaiset mahdollisuudet pyrkiä saavuttamaan opetussuunnitelman perusteissa asetetut tavoitteet. Heikoimpaan neljännekseen satsaus ei ole hukkaan heitettyä. Uskon, että sen avulla huonommin motivoituneet oppilaat saadaan innostettua hakeutumaan toisen asteen koulutukseen, jonka jälkeen he sijoituvat työelämään tai jatkavat edelleen opintojaan. Satsaus heikoimpaan neljännekseen on myös syrjäytymistä ehkäisevää työtä.

Lahjakkuuksien kehittämisestä en olisi huolissani. Peruskoulujärjestelmä antaa mahdollisuuden tarjota lahjakkaille oppilaille haasteita valinnaiskursseiden tai eriyttävän opetuksen avulla. En ole kuullut yhdenkään lukiolaisen sanovan, että hän ei saa riittävästi älyllisiä haasteita tai mahdollisuuksia kehittää omaa lahjakkuusalueitaan. Lukiossa opiskelija voi valita itselleen sopivia oppimääriä ja painottaa opintojaan oman lahjakkuutensa kehittämiseksi. Tämän ei kuitenkaan tule

mennä niin pitkälle, että lukion keskeinen tavoite laaja-alaisen yleissivistyksen antamisesta vaarantuu.

On ikävää, että joissakin peruskouluissa harrastetaan edelleen piilotasokursseja. Esimerkkinä lukioon yhdeksän keskiarvolla tullut oppilas, jolla oli suuria vaikeuksia lyhyen matematiikan opinnoissa. Hän oli ollut peruskoulussa matematiikan tunneilla hitaammin edistyvien ryhmässä, eikä ollut saanut harjoitusta sanallisten tehtävien ratkaisemisessa. Lukio joutui satsaamaan runsaasti tukiopetukseen täyttääkseen perusopetuksessa jääneet aukot. Eettisesti oikein toimivan opettajan tulee huolehtia parhaan kykynsä mukaan kaikista oppilaista opetussuunnitelman perusteiden velvoittamalla tavalla. Koulutuksen ylläpitäjän tehtävä on huolehtia siitä, että käytettävissä olevat resurssit mahdollistavat tämän.

Nuoremmille kollegoille haluan vielä tuoda esille yhden realiteetin. Tasokurssit johtavat erilaisten oppilasryhmittelyjen paluuseen peruskoulussa. Erityisesti välineaineisiin tulee lisää ryhmiä. Tapahtuu uudelleen jako ”tärkeisiin ja vähemmän tärkeisiin aineisiin”. Resurssi otetaan, kuten aikaisemminkin, reaaliaineiden opettajien selkänahasta. Varttuneemmat historianopettajat muistavat, kuinka pitkän taistelun takana oli saada läpi ajatus siitä, että kaikissa aineissa olisi edelleen suunnilleen samankokoiset ryhmät.

Peruskoulun viettäessä tänä vuonna juhlavuottaan voimme todeta sen saavuttaneen sille asetetut tavoitteet. Tämän todistuksen täytyi tosin tulla maan rajojen ulkopuolelta ennen kuin kaikki suomalaiset olivat valmiita uskomaan asian. Historian ja yhteiskuntaopin opettajina voimme olla iloisia siitä, että yhteiskunnallisten aineiden osuus on vahvistunut perusopetuksessa. Opetusta on kehitettävä edelleen, mutta ei palaamalla vanhaan.

HARRI RINTA-AHO
puheenjohtaja

Förbundnytt

Läsåret 2005–06 har fört med sig nya läroplaner, nya kurser och nya utmaningar för oss alla. I skrivande stund skall just det sista realprovet av gammal modell gå av stapeln. Våren med ämnesreal i både historia och i samhällslära är faktiskt inte långt borta. Låt oss hoppas att de argument som ämnesrealens många förespråkare för några år sedan förde fram också håller i praktiken! Då kan ämnesrealen ge en kick åt våra ämnen och deras status i vår skola. Våren kommer att bli intressant...

Eftersom ekonomikunskap och nationalökonomi fått en betydligt starkare roll i vår skola, såväl på högstadiet som i gymnasiet, i och med de nya läroplanerna som vi tagit i bruk i höst, har också efterfrågan av fortbildning och kurser just i de ämnena efterfrågats av våra medlemmar. Förbundet ordnar därför en kurs i ekonomikunskap i Helsingfors i början av juni 2006. Många skolor deltar sedan många år i tävlingen i ekonomikunskap för elever i årskurs 9 som i vår redan ordnas för 41:a gången och förra året lockade mer än 40 000 deltagare. Ekonomigurun för gymnasiet har inte riktigt fått samma genomslagskraft ännu, med bara ett drygt tusental deltagare, men i och med ämnets nya betydelse i skolan hoppas vi att tävlingen ska locka allt flera deltagare och samtidigt främja intresset för ekonomi i skolan.

Förbundets traditionella höstdagar med årsmöte hålls 11-12.11 på Hanaholmen

i Esbo, och inleds med en mottagning på Norges ambassad med anledning av att vi i år firar 100 år sedan unionsupplösningen. Anmälningssuppgifter och information fanns i medlemsbrevet som droppade in i brevlådan redan under första halvan av september. Temat för höstdagarna i år är Finland-Norden-Europa och den här gången hålls en av tre föreläsningar på svenska, då Henry Rask pratar kring temat "När Norden blev Norden – Den nordiska modellens rötter i det sena 1800-talet". Vi hoppas på god uppslutning av våra svenskspråkiga medlemmar.

Observera att FLHS tillsammans med Europainformationen också ordnar ett seminarium på svenska i Vasa den 23 november. Närmare information och program hittar ni som vanligt på förbundets hemsida www.hyol.fi. Glöm inte att regelbundet kontrollera vad som är på gång inom förbundet. Under läsåret ordnas flera intressanta kurser och fortbildningstillfällen – och till ett förmånligt pris. Jämför bara vad Utbildningsstyrelsen och andra utbildningsanordnare debiterar för sina kurser!

STURE